

ระเบียบกรมที่ดิน

ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

พ.ศ. ๒๕๑๗

โดยที่ไ้มีประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๖ (พ.ศ. ๒๕๑๖) ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๑๖ กำหนดแบบ หลักเกณฑ์และวิธีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ฉะนั้น เพื่อให้การปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินไปตามกฎหมายดังกล่าว กรมที่ดินจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

พ.ศ. ๒๕๑๗"

ข้อ ๒. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

ที่ดินที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ข้อ ๓. ที่ดินที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง คือ

๓.๑ ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า พุ่งเลี้ยงสัตว์สาธารณะ หนองสาธารณะ บึงสาธารณะ เว้นแต่ที่สาธารณะโดยสภาพ มีแนวเขตกรรมราติดูแลแล้ว เช่น ที่รายคลอง ทางบก ทางน้ำ ล่ากระโถง ล่ารางสาธารณะ ทางระบายน้ำ แม่น้ำ ล่าคลอง ฯลฯ

๓.๒ ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เช่น ที่ดินที่ไ้สงวนหวงห้ามหรือขึ้นทะเบียนเป็นของทบวงการ เมือง ที่ดินที่ถูกเวนคืนมาเป็นของรัฐ ที่ดินที่รัฐซื้อหรือมีผู้อุทิศให้รัฐ เป็นต้น

ผู้ขอและถาวรยื่นคำขอ

ข้อ ๔. เมื่อทบวงการ เมืองผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ มีความประสงค์จะให้หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงสำหรับที่ดินแปลงใด ให้ทบวงการ เมืองนั้นแสดง ความประสงค์เป็นหนังสือราชการถึงอธิบดีกรมที่ดิน แจ้งความประสงค์และสภาพของที่ดินแปลงที่ จะให้หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พร้อมด้วยหลักฐานของที่ดินแปลงนั้น เช่น สำเนาทะเบียน ที่ดินสาธารณะ บัญชีสำรวจ หรือประกาศหรือหลักฐานการสงวนหวงห้าม ฯลฯ โดยยื่นผ่านทาง

/สำนักงานที่ดิน

สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขา ซึ่งที่ดินแปลงนั้นอยู่ในเขต กรณีที่ดินตั้งอยู่
คาบเกี่ยวหลายจังหวัด ให้แสดงความประสงค์ผ่านทางสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขา
ที่มีที่ดินส่วนใหญ่ตั้งอยู่ กรณีเช่นนี้ให้สำนักงาน ที่ได้รับแจ้งความประสงค์เป็นผู้พิจารณาดำเนินการ
ต่อไป และเมื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้ว ให้จำลองรูปถ่ายส่งให้จังหวัดที่เกี่ยวข้อง
จังหวัดละ ๑ ฉบับ

ข้อ ๕. ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินสาขา แล้วแต่กรณี
ตรวจพิจารณาว่า ที่ดินแปลงที่ขอนั้นอยู่ในลักษณะที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ได้หรือไม่
ถ้าจะออกให้ไม่ได้ ก็ให้รายงานให้กรมที่ดินทราบเพื่อแจ้งให้ทบวงการ เมืองนั้นทราบ ถ้าจะ
ออกให้ได้ก็ให้ส่งเจ้าหน้าที่ลงบัญชีรับเรื่องในบัญชีรายวันรับทำการ (บ.ท.ค.๒) และลงบัญชี
เรื่องการรังวัด (บ.ท.ค.๑๑) แล้วพิจารณาสั่งให้ดำเนินการต่อไป . . .

การรังวัด

ข้อ ๖. การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๖.๑ ที่ดินบริเวณที่ได้วางหมุดหลักฐานโครงงานแผนที่แล้ว ไม่ว่าจะ
มีระวางแผนที่หรือไม่ก็ตาม ให้ยึดโยงออกจากหมุดหลักฐานโครงงานแผนที่ หรือหลักเขต หรือ
มุมเขตโฉนดแผนที่ หรือตราจองที่ยึดโยงออกจากหลักฐานการแผนที่ที่ได้ออกไปก่อนแล้ว
เพื่อให้ลงที่หมายการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในแผนที่ระวางที่มีอยู่หรือสร้างขึ้นใหม่ได้

๖.๒ ที่ดินบริเวณใดที่ยังไม่มีหมุดหลักฐานโครงงานแผนที่ แต่มีหลักฐาน
แผนที่อย่างอื่น ถ้าเป็นหมุดหลักฐานแผนที่ของกรมแผนที่ทหาร ให้ยึดโยงออกจากหมุดหลักฐาน
นั้นได้ แล้วรายงานให้กรมที่ดินสร้างระวางบรรจรูปร่างแผนที่หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงนั้น ๆ

๖.๓ ที่ดินบริเวณที่มีแผนที่ระวาง มีรายละเอียด เช่น ทางรถไฟ
อาคาร กำแพง โยสต์ วิหาร ให้รังวัดที่ดินแปลงดังกล่าวเชื่อมโยงกับดาววัดดักกิ่งกล่าว
เพื่อสำหรับใช้ลงที่หมายในระวาง

๖.๔ ที่ดินที่อยู่ในบริเวณที่มีระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศอยู่แล้ว
อาจจะใช้รูปแผนที่จากรูปถ่ายทางอากาศออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงก็ได้

๖.๕ ที่ดินที่ยังไม่มีหมุดหลักฐานโครงงานแผนที่ของกรมที่ดิน หรือ
กรมแผนที่ทหารในบริเวณนั้น ให้ดำเนินการดังนี้

ก. ให้ตั้งหมุดกำเนิดพิภคฉากโดยมีหมุดเส้นฐานในภูมิประเทศ
ค่าบลดละ ๒ หมุด ห่างกันไม่น้อยกว่า ๔๐๐ เมตร สำหรับยึดโยงหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง
ภายในตำบลเดียวกัน แต่ถ้าค่าบลดโลกมีอาณาเขตกว้างใหญ่สามารถแบ่งได้เป็นเขต ๆ ตามสภาพ
ภูมิประเทศ ก็ให้ตั้งหมุดกำเนิดพิภคฉากบริเวณละ ๒ หมุดได้

ข. เมื่อสร้างหมุดกำเนิดพิภคฉากขึ้นในตำบลหรือบริเวณใดแล้ว
/ให้สร้าง

ให้สร้างแผนที่สารบัญหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไม่เล็กกว่ามาตราส่วน ๑/๔๐๐๐ เมื่อทำการ
รังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแปลงโฉมมาแล้ว ให้ลงที่หมายในสารบัญดังกล่าวทุกแปลง
ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงทับกัน และเป็นหลักฐานในการสอบเขต
เมื่อมีผู้บุกรุก

ค. การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต้องใช้กล้องซีไอโคไลต์
ทำการ โดยวิธีการรังวัดบรรจบมุม หรือคำนวณพิกัดฉากจากมุม เส้นฐาน ๒ มุม

ง. มุมหลักฐานแผนที่ตามข้อ ก. ให้ใช้มุมคอนกรีต หรือมุมโลหะ
มุมยกจะใช้มุมไม้แก่นก็ได้

ข้อ ๗. การปักหลักหมายเขตที่ดินและแผ่นป้ายบอกชื่อที่สาธารณณะ

๗.๑ ให้ใช้หลักเขตที่ดินตามแบบที่กรมที่ดินกำหนด แต่ถาพวงกรม เมือง
ที่ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงจะหาหลักเขตมาเองก็ได้ แต่หลักเขตนั้นต้องเป็นไปตาม
แบบของกรมที่ดิน และให้มีเลขหมายประจำหลักเขตด้วย โดยขอเลขหมายจากกรมที่ดิน

๗.๒ สำหรับที่ดินสาธารณประโยชน์ให้ปักหลักเขตที่สาธารณณะด้วย
การปักหลักเขตที่สาธารณประโยชน์ให้ปักเฉพาะมุมเขตที่สำคัญ ๆ เท่านั้น มุมย่อยอื่นให้ใช้หลักเขตที่ดินปัก
การเขียนหรือแสดงหลักเขตที่สาธารณประโยชน์เขียนวงกลมหลักเขตที่ดินไว้ แล้วครอบด้วยรูปสี่เหลี่ยม
(แทนหลักเขตที่ดินสาธารณประโยชน์)

๗.๓ แบบหลักเขตที่สาธารณประโยชน์ให้จัดทำเป็นหลักคอนกรีตเสริมโครงเหล็ก
ลักษณะสี่เหลี่ยมขนาด ๐.๕ x ๐.๕ ซม. ยาว ๑ เมตร ที่โคนมีฐานออกไปข้างละ ๑๕ ซม.
ส่วนบนของหลักคานหนึ่งมีอักษรสีเดียวเขียนว่า "เขตที่สาธารณณะ" บัดลงในดินให้ลึกประมาณ
๕๐ ซม. สูงพื้นดินประมาณ ๕๐ ซม.

๗.๔ แผ่นป้ายบอกชื่อที่สาธารณประโยชน์ให้ทำด้วยไม้บุสังกะสีขนาด
๐.๔๐ x ๐.๐๐ เมตร พื้นทาสีเขียว ตัวอักษรทาสีขาว บอกชื่อที่สาธารณณะ คำบล อ่าเภอ
เช่น หนองยาวสาธารณประโยชน์ ตำบลลำตาเสา อ่าเภอวังน้อย หรือจะใช้อลูมิเนียมจัดเป็น
ตัวอักษรตรึงติดกับแผ่นป้ายก็ได้ เสาป้ายมี ๒ เสา ไข้ไม้ขนาด ๗.๕๐ x ๗.๕๐ ซม.
ยาว ๓ เมตร ทาสีขาวปักดินให้ลึกประมาณ ๗๐ ซม. และไข้ไม้ขนาด ๒.๕๐ x ๗.๕๐ เมตร
ยาว ๓ เมตร ๒ ท่อน เป็นเสาค้ำกันป้ายเอน

ข้อ ๘. การเขียนรูปแผนที่ลงในหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้ย่อหรือขยาย
รูปแผนที่ลงให้พอเหมาะกับเนื้อที่สำหรับลงรูปแผนที่ในหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และให้เขียน
มาตราส่วนซึ่งย่อหรือขยายนั้นไว้ด้วย กรณีรูปแผนที่ซึ่งสามารถย่อให้เล็กลงได้สักครั้งนั้น ยังใหญ่
และไม่สามารถจำลองลงในเนื้อที่สำหรับลงรูปแผนที่ก็ให้จำลองรูปแผนที่นั้นในใบต่อได้ โดยให้
หมายเหตุด้วยอักษรสีแดงไว้ในที่สำหรับลงรูปแผนที่ว่า "รูปแผนที่อยู่ในใบต่อ" และถ้าหากใบต่อ

มีหลายแผ่นใหม่ทดแทนที่ไว้ที่มุมบนขวามือของแต่ละแผ่น โดยเรียงลำดับแผ่นตามลักษณะรูปแผนที่ แล้วให้เขียนรูปแผนที่ใบต่อกับหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เรียงตามลำดับจากแผ่นน้อยไปหามาก

ข้อ ๘. การรังวัดให้ถือเขตของที่ดินตามที่ปรากฏในหลักฐานหรือทะเบียนเดิม ซึ่งเป็นหลักฐานของทางราชการ แต่ถ้าปรากฏว่า เนื้อที่ อาณาเขต ระยะเวลา และข้างเคียง เปลี่ยนแปลงไปจากหลักฐานหรือทะเบียน ฯ เกิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ทำการรังวัดสอบสวน บันทึกด้วยคำนำทำการรังวัด ผู้ปกครองท้องที่ และผู้สูงอายุที่เชื่อถือได้ในท้องถิ่นนั้นๆ และเคยใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่กินสัก ๓ - ๔ คน ถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลง เช่น ผู้นำรังวัด ใ้คนนำชี้ถึงเขตตามหลักฐานเดิมหรือไม่ เพราะเหตุใด หรือนำรังวัดตามขอบเขตสภาพความเป็นจริง โดยอาศัยหลักฐานหรือหลักเกณฑ์อย่างไร มีผู้บุกรุกหรือไม่ เขตข้างเคียงหรือเนื้อที่เปลี่ยนแปลงไปเพราะเหตุใด แล้วให้ทำแผนที่สังเขปแสดงเขตและระยะเวลาตามหลักฐานเดิมที่มีกรอบรูปแผนที่รังวัดใหม่ รวมเรื่องไว้เพื่อประกอบการพิจารณา พร้อมกับแสดงเขตจำนวนเนื้อที่ที่มีผู้บุกรุกแต่ละราย (ถ้ามี) ไว้ด้วย แล้วพิจารณาว่าหากจะถือเอาตามเขตและหรือระยะเวลาตามหลักฐานเดิมจะเป็นไปได้อย่างไรหรือไม่ เพราะเหตุใด การที่เขตหรือเนื้อที่เปลี่ยนแปลงไปมีเหตุผลหรือหลักฐานเชื่อถือได้อย่างไรหรือไม่ หากปรากฏว่าการนำรังวัดถูกต้อง การเปลี่ยนแปลงมีเหตุผลหรือหลักฐานเชื่อถือได้ ทั้งไม่มีผู้บุกรุกก็ให้อยู่ในดุลยพินิจของจังหวัดที่จะพิจารณาแก้ไขหลักฐานเดิม ให้ออกตรงกับความ เป็นจริงตามที่รังวัดใหม่ แล้วสรุปข้อเท็จจริงและเหตุผลในการที่สังแก้ไข เขตและเนื้อที่ไปให้กรมที่ดินทราบ หากมีกรณีเขตหรือเนื้อที่คลาดเคลื่อนเพราะมีผู้บุกรุก หรือเป็นเพราะเขตที่จกแจ้งไว้ตามหลักฐานเดิมถือเอาเป็นที่แน่นอนไม่ได้ นอกจากจะต้องดำเนินการ คึงกล่าวข้างต้นแล้ว จะต้องตั้งกรรมการขึ้นสอบสวน โดยจังหวัดเป็นผู้พิจารณาตั้งตามที่เห็นสมควร แล้วสรุปข้อเท็จจริงเสนอความเห็นพร้อมกับส่งเอกสารการสอบสวนหลักฐานต่าง ๆ และเรื่องเดิมทั้งหมดไปให้กรมที่ดินพิจารณา

ข้อ ๑๐. ถ้าปรากฏว่ามีทางสาธารณประโยชน์ผ่านกลางที่ดินแปลงที่ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง หากผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาทางสาธารณประโยชน์นั้นไม่ขัดข้อง และทบวง การ เมืองผู้ขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงรับรองว่า จะไม่ทำให้เสียการใช้สาธารณประโยชน์ ก็ให้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เป็นแปลงเดียวกันไปได้ แต่ให้แสดงเขตทางสาธารณประโยชน์ นั้นไว้ในรูปแผนที่ด้วย โดยถ้าเป็นทางหรือถนนถาวร ให้แสดงเขตทางเป็นเส้นทึบ ถ้ายังไม่ถาวร ให้แสดงเป็นเส้นประ

การสอบสวน

ข้อ ๑๑. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสอบสวนผู้ขอหรือตัวแทนซึ่งไ้คนำเจ้าพนักงาน ทำการรังวัดถึงที่ตั้ง จำนวนเนื้อที่ ประวัติกและอาณาเขตของที่ดินแปลงที่ขอ ตามแบบบันทึกการ สอบสวนเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (แบบ สข.๒)

การประกาศ

ข้อ ๑๒. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ไ้ทำการรังวัดและสอบสวนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินสาขา ประกาศการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

/ให้ประชาชน

ให้ประชาชนทราบมีกำหนด ๓๐ วัน โดยปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่กินจังหวัดหรือสำนักงาน
 ที่กินสาขา ๑ ฉบับ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่หรือที่ทำการเขต ๑ ฉบับ ที่ทำการ
 กำนัน ๑ ฉบับ และในบริเวณที่กินนั้น ๑ ฉบับ ในเขตเทศบาลให้ปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาล
 หรือในเขตกรุงเทพมหานครให้ปิดไว้ ณ ศาลาว่าการอีก ๑ ฉบับ ในประกาศดังกล่าวให้ลง
 ตำแหน่งที่ตั้งและประเภทของที่ดินให้ทราบด้วยว่า อยู่ในความดูแลรักษาของทบวงการเมืองใด
 และให้มีรูปแบบที่แสดงแนวเขตที่ดินที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินหลวง และกำหนดระยะเวลา
 ให้ผู้มีส่วนได้เสียคัดค้านภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศ

ข้อ ๑๓. เมื่อประกาศครบกำหนด ไม่มีผู้คัดค้าน ให้สร้างหนังสือสำคัญสำหรับ
 ที่หลวง และให้เจ้าพนักงานที่กินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่กินสาขา ตรวจสอบเอกสารและ
 ความเรียบร้อยพร้อมทั้งลงชื่อในบรรทัดเจ้าพนักงานที่กิน คำนึงหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง
 แล้วส่งเรื่องไปกรมที่ดินเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบและเสนอขอขึ้นคิงนามประทับตราประจำตำแหน่ง
 และต่อเลขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อไป

ข้อ ๑๔. เมื่อขอขึ้นคิงนามที่ดินลงนามและประทับตราประจำตำแหน่ง และต่อเลข
 ในหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้ว ให้เจ้าหน้าที่จำลองหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นรูปถ่าย
 ตามจำนวนที่จำเป็นตามระเบียบนี้ แล้วส่งเรื่องราวทั้งหมดพร้อมกับหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง
 ทั้งต้นฉบับและฉบับจำลองเป็นรูปถ่ายเท่าที่จำเป็นคงเก็บรักษาไปยังจังหวัดเจ้าของเรื่อง เพื่อ
 ส่งให้เจ้าหน้าที่เก็บเอกสารและแจกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้แก่ผู้ขอและผู้เกี่ยวข้องต่อไป
 โดยให้ผู้ขอลงชื่อรับไว้เป็นหลักฐานด้วย

ข้อ ๑๕. เมื่อประกาศครบกำหนดถ้ามีผู้คัดค้าน ให้เจ้าพนักงานที่กินจังหวัด
 หรือเจ้าพนักงานที่กินสาขา รอกการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้ จนกว่าจะได้มีคำพิพากษา
 ถึงที่สุดของศาลแสดงว่าผู้คัดค้านไม่มีสิทธิในที่ดินนั้น หรือมีคำสั่งอย่างไรให้เจ้าพนักงานที่กินจังหวัด
 หรือเจ้าพนักงานที่กินสาขาแล้วแต่กรณีพิจารณาดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง
 ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลต่อไป

การจัดทำทะเบียนที่ดินสาธารณะประโยชน์

ข้อ ๑๖. แบบพิมพ์ทะเบียนให้ใช้แบบพิมพ์ที่กรมที่ดินจัดพิมพ์ขึ้น โดยใช้อำเภอ
 หรือกิ่งอำเภอละ ๑ เล่ม แยกเป็นตำบล แปลงหนึ่ง ๆ ให้เว้น ๒ บรรทัด ถ้าที่ดินแปลงใดมี
 อาณาเขตคาบเกี่ยวหลายตำบลให้ลงไว้ทุกตำบลที่ที่ดินตั้งอยู่ แล้วให้หมายเหตุไว้ในช่องหมายเหตุ
 ด้วยว่า ที่แปลงนั้นตั้งอยู่คาบเกี่ยวกับตำบลใดบ้าง ถ้าตั้งอยู่ในท้องที่หลายอำเภอ ก็ให้ปฏิบัติ
 เช่นเดียวกับคาบเกี่ยวกับตำบล การรอกการลงนามในแบบพิมพ์ให้กรอกให้ครบถ้วนทุกช่อง โดย
 คัดรายการจากหลักฐานเดิมกรอกลงในแบบพิมพ์ทะเบียนอย่างใหม่เสียก่อน เมื่อปรากฏว่ารายการ
 ใดที่คัดมากรอกไว้มีผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากการรังวัดใหม่ ก็ให้ขีดฆ่ารายการที่มีผิดพลาดคลาดเคลื่อน
 นั้นด้วยหมึกแดง ลงนามกำกับไว้ตามระเบียบราชการ แล้วรอกการลงนามที่ถูกต้องลงไป
 และหมายเหตุการแก้ไขไว้ให้ทราบในช่องหมายเหตุด้วย ของ "สภาพและประวัติความเป็นมา"

/ให้ลง

ให้ลงให้ชัดเจนนว่า ได้คัดลอกมาจากหนังสือพิมพ์ใด และ วัตถุประสงค์ที่พิมพ์ขึ้น หนังสือสำหรับ
หนองสาหรณพระโยชน์ หรือทะเบียนที่กินสาหรณพระโยชน์ ฯลฯ ลำดับแปลงที่เท่าใด
ได้นำขึ้นทะเบียนไว้ตั้งแต่เมื่อใด ผู้ใดเป็นผู้หวังห้าม เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใด ประชาชน
ได้ใช้ประโยชน์อย่างใด แต่เมื่อใด ถ้าเป็นที่สาหรณพระโยชน์ซึ่งได้สำรวจรังวัดขึ้นทะเบียนใหม่
(ยังไม่มีทะเบียนหรือบัญชีเดิม) ให้ลงให้ชัดเจนนว่า ได้สำรวจเมื่อใด อาศัยหลักฐานอย่างใด
มีการใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างใด ตั้งแต่เมื่อใด ในการจัดทำทะเบียนที่กินสาหรณพระโยชน์นี้
ให้อำเภอหรือกิ่งอำเภอจัดทำขึ้น ๓ ชุด เก็บไว้ที่อำเภอหรือกิ่งอำเภอและจังหวัดแห่งละ ๑ ชุด
ส่งกรมที่ดิน ๑ ชุด

หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ข้อ ๑๑. หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ใช้แบบ สท.๑

ข้อ ๑๒. หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ทำขึ้น ๑ ฉบับ แล้วส่งไปไว้ที่กรมที่ดิน
จำลองเป็นรูปถ่ายอีก ๒ ฉบับ โดยให้ถือเสมือนเป็นต้นฉบับ ต้นฉบับมอบให้ผู้ดูแลรักษาถือไว้
ที่จำลองเป็นรูปถ่ายให้เก็บไว้ ๓ สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขา ๑ ฉบับ และเก็บ
ไว้ ๓ กรมที่ดิน ๑ ฉบับ กรมที่ดินตั้งอยู่ตามเกี่ยวหลายจังหวัดให้จำลองรูปถ่ายเพิ่มเติมตาม
จำนวนจังหวัดที่เกี่ยวข้อง

ใบแทนหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ข้อ ๑๓. ถ้าหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงฉบับผู้ดูแลรักษาชำรุดหรือสูญหาย ให้
ผู้ดูแลรักษาแจ้งความประสงค์ขอรับใบแทนต่ออธิบดีกรมที่ดิน โดยยื่นผ่านสำนักงานที่ดินจังหวัด
หรือสำนักงานที่ดินสาขา

ข้อ ๑๔. เมื่อเจ้าพนักงานที่ดินได้รับคำขอแล้ว ให้ทำการสอบสวนความครบถ้วน
โดยไปท้องประกาศ

ข้อ ๑๕. เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ ๑๓. ไม่มีการขัดข้องแล้ว ให้เจ้าพนักงาน
ที่ดินสร้างใบแทนหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงขึ้นใหม่ตามจำนวนที่ชำรุดสูญหาย และส่งเรื่องทั้งหมด
ไปกรมที่ดินเพื่อให้อธิบดีลงนามในใบแทน

ข้อ ๑๖. แบบใบแทนหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้ใช้แบบ สท.๑ โดยประทับตรา
สีแดงว่า "ใบแทน" ไว้ที่ก้านหน้าหน้าคำว่า "หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง" ด้านหลังใบแทนที่
ให้หมาย เหตุด้วยอักษรสีแดงว่า "หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้ออกให้เมื่อวันที่ เดือน.....
พ.ศ." และให้เจ้าพนักงานที่ดินลงลายมือชื่อพร้อมวัน เดือน ปี กำกับไว้ด้วย

ข้อ ๑๗. ถ้าหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงฉบับที่เก็บไว้ ๓ สำนักงานที่ดินหรือกรมที่ดิน
ชำรุดหรือสูญหาย ให้เจ้าพนักงานที่ดิน เรียกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงฉบับใดฉบับหนึ่งมาจำลอง
เป็นรูปถ่ายเก็บไว้เป็นหลักฐานได้

/การ เก็บ เอกสาร

การ เก็บเอกสาร

ข้อ ๒๔. การ เก็บหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้ใช้ปกหรือแฟ้มเก็บเช่นเดียวกับ โฉนดที่ดิน โดยเก็บเป็นเล่ม ๆ ละ ๕๐ ฉบับ เรียงตามลำดับ เลขที่จากน้อยไปหามาก

ข้อ ๒๕. การ เก็บเอกสาร เกี่ยวกับการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้ปฏิบัติ เช่นเกี่ยวกับการ เก็บสารบบที่ดิน โดยแยกไว้เป็นอำเภอและให้เก็บไว้ค้างหากไม่รวมกับสารบบ โฉนดที่ดิน

ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย

ข้อ ๒๖. ในการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ ทั้งสิ้น

ข้อ ๒๗. ค่าใช้จ่ายให้วางไว้เป็นเงินมัดจำได้แก่

๒๗.๑ ค่าหลักเขตที่ดิน ในกรณีที่ผู้ขอไม่นำหลักเขตมา

๒๗.๒ ค่าพาหนะเดินทางของพนักงานเจ้าหน้าที่ และคนงานที่ไปทำการ

รังวัดให้จ่ายเท่าที่จำเป็นและจ่ายไปจริง

๒๗.๓ ค่าเบี้ยเลี้ยงของพนักงานเจ้าหน้าที่ ค่าเช่าที่พัก และค่าจ้างคนงานที่จ้างไปทำการรังวัด ให้เรียกตามระเบียบและอัตราของทางราชการที่ใช้อยู่ในขณะนั้น

๒๗.๔ ค่าพยาบาลของเจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่ให้เป็นไปก่อน ที่กฏกระทรวงกำหนด คนหนึ่งวันละ ๑๐ บาท

การ เปลี่ยนอำนาจหน้าที่ผู้ดูแลรักษา

ข้อ ๒๘. ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไปแล้ว หากมีการ เปลี่ยนแปลงอำนาจหน้าที่ผู้ดูแลรักษาจากทบวงการ เมืองหนึ่งไปยังอีกทบวงการ เมืองหนึ่งให้มอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงกันไว้โดยไม่ต้องแก้ไขชื่อและทำการรังวัดใหม่

การ เปลี่ยนหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ เป็นหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ข้อ ๒๙. ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช่เพื่อประโยชน์ของราชการ แปลงโคหากปรากฏว่าไคมีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ยึดถืออยู่และผู้ดูแลรักษาประสงค์จะเปลี่ยน เป็นหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงก็ให้ดำเนินการไว้โดย เมื่อออกให้ไปแล้วให้เรียกโฉนดเดิมมา หมายถึงเหตุด้วยตัวอักษร สีแดงว่าที่ดินแปลงนี้ได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ไปแล้วตามหนังสือ สำคัญสำหรับที่หลวง เลขที่..... แล้วให้เจ้าพนักงานที่ดินลงชื่อและวัน เดือน ปี กำกับไว้เป็น หลักฐาน แล้วเก็บเข้าสารบบของที่ดินแปลงนั้น สำหรับโฉนดของสำนักงานที่ดินให้ตัดออกจากเล่ม และดำเนินการ เช่นเดียวกัน

การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงกรณีเปลี่ยนประเภทที่ดิน

ข้อ ๓๐. ที่ดินที่ได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ไปแล้ว หากภายหลังมีการ
เปลี่ยนประเภทที่ดินและผู้อนุญาตประสงค์จะขอเปลี่ยนหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงใหม่เพื่อให้
ตรงกับสภาพที่ดินที่ได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ใหม่ได้ โดยไม่ต้องประกาศและทำการ
รังวัดใหม่ เมื่อออกให้แล้วให้เรียกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเดิมมาหมายเหตุด้วยตัวอักษร
สีแดงว่า "ได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ใหม่แล้วตามหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เลขที่....."
แล้วให้เจ้าหน้าที่ดินลงชื่อและวัน เดือน ปี กากับไว้เป็นหลักฐาน แล้วเก็บเข้าสารบบของที่ดิน
แปลงนั้น สำหรับฉบับที่เก็บไว้ ณ จังหวัดและกรมที่ดินให้ดำเนินการ เช่นเดียวกัน

ข้อ ๓๑. ในยกเลิกคำสั่งหรือระเบียบการอื่นใด เฉพาะในส่วนที่ขัดหรือแย้ง
กับระเบียบนี้ ให้ยกเลิก

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๗

(ลงชื่อ) อรรถ วิสุทรโยชชาติบาล

(นายอรรถ วิสุทรโยชชาติบาล)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำเนาถูกต้อง

(นายประสิทธิ์ จิรจิตร)

หัวหน้ากองควบคุมที่ดินสาธารณะสมบัติ

ระดม คัก

สงวน หงษ์

7 2600/14

ที่ นพ. ๐๖๐๘/ว. ๓๕๒๕

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๗

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

กรมที่ดินขอส่งระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง
พ.ศ. ๒๕๑๗ มาเพื่อโปรดส่งเจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติ.

(นายไชติ เศวครุฑ)

รองอธิบดี อธิบดีราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

ครุฑ
แบบบันทึกการสอบสวนเพื่อออกหนังสือสำคัญ
สำหรับที่หลวง

ที่.....
ที่.....
ระหว่าง..... เลขที่..... ตำบล..... อำเภอ.....
หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงฉบับที่..... /..... จังหวัด.....

จำนวนที่ดิน

.....ไร่..... งาน..... ตารางวา
เจ้าพนักงานไต่ทำการรังวัดปักหลักหมายเขต และสอบสวนที่ดินแปลงนี้แล้ว ปรากฏว่า
เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

- ๑. ประเภท.....
- ๒. อยู่ในความดูแลรักษาของ.....
- ๓. เป็นที่สำหรับใช้ประโยชน์อย่างไร.....
- ๔. มีหลักฐานที่ดิน.....
- ๕. มีการค้ำค้ำหรือไม่.....

๖. คำพิพากษาถึงที่สุดว่าอย่างไร.....

ผู้ขอไต่หน้าเจ้าพนักงานไต่ทำการรังวัดปักหลักหมายเขตที่ดินถูกต้องตรงกับที่ดินและรูปแผนที่แล้ว
ปรากฏหลักฐานดังนี้

ที่ดินแปลงนี้ข้างเคียงติดต่อกันดังนี้

ตะวันออก	จากที่ดินเลขที่.....
ตะวันตก	จากที่ดินเลขที่.....
ทิศเหนือ	จากที่ดินเลขที่.....
ใต้	จากที่ดินเลขที่.....

(ลงลายมือชื่อ)..... ผู้ขอ
(ลงลายมือชื่อ)..... เจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่
(ลงลายมือชื่อ)..... เจ้าพนักงานไต่ทำการรังวัดและสอบสวน

/ พลิกค้ำค้ำ

ข้าพเจ้าผู้เป็นเจ้าของที่ดินข้างเคียง ขอรับรองว่า ตามที่ผู้ขอทำการรังวัดที่ดินแปลงนี้ ถูกต้องแล้ว มิได้หลอมนล้ำแนวเขตที่ดินของข้าพเจ้าแต่อย่างใด จึงได้ลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าพยาน

(ลงลายมือชื่อ) ที่ดินเลขที่.....

(ลงลายมือชื่อ) ที่ดินเลขที่.....

(ลงลายมือชื่อ) ที่ดินเลขที่.....

(ลงลายมือชื่อ) ที่ดินเลขที่.....

(ลงลายมือชื่อ) ที่ดินเลขที่.....

(ลงลายมือชื่อ) ที่ดินเลขที่.....

.....พยาน
.....ผู้ตรวจ

ข้าพเจ้า.....ได้รับหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินแปลง
ที่ดินแปลงนี้ไปจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว
แต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้รับ

(ลงลายมือชื่อ).....ผู้แจก